

OBSAH

Úvod	9
Všeobecná část	11
Fyzikální vlastnosti světla	13
Kvantové aspekty	14
Zdroje světla	16
Slunce a záření oblohy	16
Uhlíková oblouková lampa	17
Rtuťové lampy	17
Xenonová lampa	18
Infračervené lampy	18
Fluorescenční záření (zářivky)	19
Měření světla	19
Jednotky	20
Dosimetrie	20
Optické vlastnosti kůže	20
Působení ultrafialových paprsků na kůži	21
Erytém	21
Histologické změny	22
Časový průběh	22
Závislost intenzity erytému na dávce	22
Časový faktor	23
Hodnocení reakce po ultrafialovém záření	23
Akční spektrum UF-erytému	24
Mechanismus vzniku erytému	26
Endogenní faktory při vzniku erytému	28
Vliv zevních fyzikálních faktorů na erytém	30
Farmakologické ovlivnění erytému	30
Pigmentace	31
Nepřímá pigmentace	31
Přímá pigmentace	32
Mechanismus tvorby pigmentu	32
Termický vliv světla	35
Tvorba vitamínu D	35
Redukční účinek	36
Jiné účinky na kůži	36
Celkový účinek ultrafialového záření	37
Baktericidní účinek ultrafialového záření	39
Fyziologická ochrana kůže před ultrafialovým zářením	40
Speciální část	47
Klasifikace fotodermatosy	49
Fotodermatosy vznikající při normální reaktivitě kůže	53
Solární dermatitis	53
Dermatosy po dlouhodobém působení slunce	54
Pihy	54
Trvalá solární pigmentace	54

Aktinická degenerace kůže	55
Syndrom Favrův-Racouchotův	57
Cutis rhomboidalis nuchae	58
Pseudomilium colloidalé	58
Keratosis solaris (senilis)	59
Keratoakantom	61
Maligní nádory kůže	62
Experimentální tvorba maligních nádorů kůže	63
Fotodynamické a metabolické faktory	65
Histologické formy nádorů	66
Spinocelulární karcinom	66
Basocelulární karcinom	66
Melanoblastom	67
Fotodermatomy vznikající při patologické reaktivitě kůže	70
Exogenní fotodynamické fotodermatomy	70
Fotodynamický jev	70
Fotodermatomy vznikající po dehtu	74
Fotodermatomy po vazelíně	76
Fotodermatomy po chlorovaných naftalenech	77
Fotogenní karcinomy po dehtu	78
Experimentální fotosensibilizace po dehtu	78
Prevence	79
Fotodermatomy po furokumarinech (psoralenech)	80
Chemie a vlastnosti furokumarinů	80
Photodermatitis pigmentaria Freund (berlocque dermatitis)	83
Photodermatitis phytogenica (bullosa) Oppenheim	87
Fotodermatomy po sulfonamidech	88
Fotodermatomy po fenotiazinových derivátech	89
Fotodermatomy po akridinových derivátech	92
Fotodermatomy po tetracyklinových derivátech	93
Fotodermatomy po jiných látkách	95
Fotodermatomy po krmivech a potravinách	96
Hypericismus	96
Fagopyrismus	97
Tribulosis (geeldikkop)	98
Kongenitální porfyrie hovězího dobytka	98
Atriplicismus	99
Jiné fotodermatomy z bylinných extraktů u člověka	99
Endogenní fotodynamické fotodermatomy	105
Porfyrická choroba	105
Chemie porfyrinů	105
Prekursory porfyrinů	110
Výskyt volných porfyrinů v přírodě	112
Normální hodnoty porfyrinů v moči	114
Normální hodnoty porfyrinů ve stolici	114
Biosynthesa porfyrinů	114
Fotosensibilizační účinek porfyrinů	115
Vztah klinických projevů k světlu	116
Experimentální reakce na světlo	117
Mechanismus vzniku kožních změn	118
Vyšetřovací metody	120
Klasifikace porfyrické choroby	122
Kongenitální porfyrie	124
Porphyria cutanea tarda	125
Jiné formy porphyria cutanea tarda	132
Porfyrická melanodermie	133
Porphyria cutanea tarda latens	133

Porfyrická choroba s chronickými nervovými projevy	134
Diferenciální diagnosa	134
Průběh a prognosa	135
Terapie	135
Akutní intermitentní porfyrie	136
Smíšená forma porfyrické choroby	136
Protokoproporfyrie	137
Pravděpodobně endogenní fotodynamické fotodermatomy	142
Hidroa vacciniformia	142
Experimentální reakce na světlo	145
Diferenciální diagnosa	147
Etiologie a patogenese	148
Terapie	149
Xeroderma pigmentosum	151
Experimentální reakce na světlo	155
Patogenese	156
Terapie	157
Prevence	158
Exogenní fotoalergické fotodermatomy	161
Fotoalergické fotodermatomy po sulfonamidech	163
Antibakteriální sulfonamidy	164
Antidiabetika	165
Irgafen	166
Diuretika	166
Fotoalergické fotodermatomy po fenotiazinových derivátech	167
Fotoalergické fotodermatomy po optických bělidlech (blankoforech)	168
Fotoalergické fotodermatomy po tetracyklinových derivátech	169
Fotoalergické fotodermatomy po jiných látkách	169
Infekce	171
Prevence	171
Endogenní fotoalergické fotodermatomy	174
Chronická polymorfní fotodermatosa	174
Klinický obraz	175
Pruriginosní forma	175
Ekzematosní forma	175
Smíšená forma	177
Solární dyshidrosiformní dermatitis	177
Erytematosní forma	178
Diskoidní (plaque-like) forma	178
Jiné nálezy	178
Histologie	179
Průběh a prognosa	181
Diferenciální diagnosa	182
Příčina vzniku	182
Experimentální reakce na světlo	183
Celkové změny	187
Endogenní fotosensibilisátory	190
Patogenese	194
Terapie a prevence	195
Solární urtikarie	201
Solární urtikarie s přecitlivělostí na ultrafialové spektrum $\lambda < 370 \text{ m}\mu$ ($\lambda < 450 \text{ m}\mu$)	204
Solární urtikarie s přecitlivělostí na dlouhovlnné ultrafialové a viditelné spektrum $\lambda > 370 \text{ m}\mu$	206
Solární urtikarie s přecitlivělostí na infračervené paprsky ($\lambda > 700 \text{ m}\mu$)	206
Solární urtikarie s přecitlivělostí na celé sluneční spektrum anebo na jeho části v několika nesouvisejících oblastech	206
Urtikarie s přecitlivělostí na rtg paprsky	207

207	Familiární solární urtikarie s protoporphyrinémií	207
207	Experimentální reakce pod celkovou a místní ochranou	207
211	Jiné nálezy	211
211	Patogeneze	211
215	Terapie a prevence	215
218	Vzácnější fotodermatomy	218
218	Jarní fotodermatosa boltců (jarní perniosis)	218
220	Cheilitis actinica	220
221	Fotosensitivní seboroid	221
222	Purpura solaris	222
223	Dermatomy zhoršující se sluncem	223
223	Erytematodes	223
226	Tzv. fotodermatosa podobná erytematodu	226
227	Virová onemocnění	227
228	Pelagra	228
229	Jiné dermatomy	229
229	Psoriasis	229
230	Erythema exsudativum multiforme	230
231	Darierova nemoc	231
231	Dermatomyositis	231
231	Ephelides	231
231	Granuloma annulare	231
232	Lichen ruber planus	232
232	Lipoidosis cutis et mucosae	232
232	Lymfocytom	232
233	Hyperergická panvasculitis	233
233	Acne juvenilis	233
233	Ekzém	233
233	Dermatitis herpetiformis	233
233	Riehlava melanosa	233
234	Rothmundův syndrom, Thomsonův syndrom, Bloomův syndrom	234
234	Choroba H (morbus Hartnup)	234
234	Oligophrenia phenylpyruvica	234
235	Ostatní dermatomy	235
238	Celkové léčení fotodermatos	238
238	Antimalarika	238
242	Mechanismus účinku antimalarik	242
245	Vedlejší účinky antimalarik	245
253	Jiné metody celkového léčení	253
259	Zevní ochrana kůže před slunečním zářením	259
259	Požadavky kladené na ochranné látky	259
260	Metody stanovení účinnosti ochranných látek	260
263	Kosmetické ochranné prostředky proti slunci	263
263	Anorganické látky	263
263	Organické sloučeniny	263
268	Volba mastového základu	268
269	Terapeutické ochranné prostředky u fotodermatos	269
270	Ochranné prostředky u profesionálních fotodermatos	270
271	Věcný rejstřík	271